

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยย่อ
ครั้งที่ ๒๖/๒๔๘๒ (สามัญ) สมัยที่ ๒ ชุดที่ ๓
วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

ประธานสภา ฯ กล่าวเปิดประชุม และแจ้งเรื่องต่อที่ประชุมดังต่อไปนี้คือ

๑. ได้รับหนังสือจากนายกรัฐมนตรีแจ้งเรื่อง ขอความเห็นชอบจากสภา ฯ ในการแต่งตั้งกรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิ ตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๖๓ และขอให้พิจารณาเป็นการลับ

ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยตามที่รัฐบาลได้เสนอมา

๒. ได้รับหนังสือจากนายกรัฐมนตรีแจ้งเรื่อง ขอความเห็นชอบจากสภา ฯ ในการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามความในมาตรา ๘ (ค) แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๗๗

ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยตามที่รัฐบาลได้เสนอมา

๓. ได้รับหนังสือจากนายกรัฐมนตรีแจ้งเรื่อง ขอความเห็นชอบจากสภา ฯ ในการแต่งตั้งกรรมการมหาวิทยาลัยโดยคุณวุฒิ ตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง พุทธศักราช ๒๔๗๖

ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยตามที่รัฐบาลได้เสนอมา

ประธานสภา ฯ เสนอร่างพระราชบัญญัติการบัญชี พุทธศักราช ๒๔๘๒ ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งคณะกรรมการวิธีการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ร่างพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งคณะกรรมการวิธีการสามัญชุดที่ ๑ พิจารณาเสร็จแล้ว ร่างพระราชบัญญัติไฟ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญชุดที่ ๓ พิจารณาเสร็จแล้ว ร่างพระราชบัญญัติการสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญชุดที่ ๒ พิจารณาเสร็จแล้ว ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปศุสัตว์และขนสัตว์และขนสัตว์ในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พุทธศักราช ๒๔๘๒ ร่างพระราช

บัญญัติว่าเห็นจำเป็นว่าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ร่างพระราชบัญญัติทางหลวง และการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว และร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญครั้งที่ ๒ พิจารณาเสร็จแล้ว ต่อที่ประชุมที่ละคณะตามลำดับ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหล่านี้ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ที่ละคณะตามลำดับ และได้ลงมติให้นำร่างพระราชบัญญัติเหล่านี้ขึ้นเสนอกองคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพื่อลงนามออกประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ประธานสภา ฯ เสนอญัตติความของ ค.สงวน พะຍុងพงศ์ (ปราจีนบุรี) ขอให้สภาฯ กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปี พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วย

ประธานสภา ฯ ได้อ่านพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒

ครั้นแล้วนายกรัฐมนตรีได้กล่าวคำปราศรัยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ว่า

ท่านประธานสภา ฯ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ออกพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญสำหรับปีนี้แล้ว ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายย่อมจะต้องแยกย้ายกันกลับคืนจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาที่รักยิ่งของท่าน ในโอกาสที่ท่านจะได้จากไปนี้ ข้าพเจ้า ในนามของคณะรัฐบาล จึงขอถือโอกาสปราศรัยกับท่านในบางประการ เพื่อให้การจากของท่านในคราวนี้เป็นไปด้วยความสุขกายสบายใจ บริบูรณ์ด้วยกำลังใจอันสดชื่น จะได้พบปะวิสาสะกับมวลพี่น้องร่วมจังหวัดของท่านด้วยความชุ่มชื่น

ตลอดกาลแห่งสมัยประชุมสามัญปีนี้ ซึ่งจะสิ้นสุดลงในบัดนี้แล้วนั้น ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายย่อมได้เห็นประจักษ์อยู่ทั่วกันว่า ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ตลอดทั้งท่านรองประธาน ฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ของท่านด้วยความเข้มแข็ง ปรากฏผลเป็นที่พึงใจแก่สมาชิกทั้งมวล ฉะเพาะตัวท่านประธานฯ นั้นแล้ว ย่อมเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและสมรรถภาพอันเยี่ยม จึงยากที่จะได้เห็นผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นตำแหน่งสำคัญนี้ด้วยความเรียบร้อยราบรื่นมาได้นานเสมอด้วยท่าน เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอเชิญชวนท่านผู้มีเกียรติทั้งมวลจงได้รำลึกความชอบนี้ แล้วและขอบคุณในกิจการที่ท่านได้

ทำสำเร็จ มาช่วยกัน โดยพร้อมเพรียงกัน

สำหรับตัวข้าพเจ้า ซึ่งได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยความไว้วางใจจากท่านเป็นอย่างดีนั้น ก็จะไม่เสียมิได้ซึ่งการเห็นน้ำใจและขอบคุณท่านประธานสภาฯ รวมทั้งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายที่ได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานในสภาฯ นี้ให้สำเร็จลุล่วงมาด้วยความดี ยิ่งก่อให้เกิดซึ่งประโยชน์ร่วมกันทั้งในสภานิติบัญญัติและราษฎร และถึงแม้ในระหว่างสมัยประชุมนี้ ข้าพเจ้ามีความจำเป็นบางประการ มีสภามารณาเข้าร่วมการประชุมกับท่านได้เป็นนิจสิน ซึ่งข้าพเจ้าขออภัยอย่างมากรวมทั้งนี้ ก็แต่ที่ทราบ ได้คือที่ว่างจนของสภาฯ คงจะดำเนินเกินหน้าตลอดมาโดยมิลาช้า ทั้งนี้จะมีอะไร เป็นเหตุนอกจากความร่วมแรงร่วมมือของบรรดาสมาชิกผู้แทนราษฎร อันนับเนื่องมาจากความเห็นสอดคล้องต่อกันในคุณประโยชน์แห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย และจะช่วยกันเร่งบำรุงความสุขของราษฎรนั้นเอง

สำหรับท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายนี้ จำได้แก่ท่านได้เข้าร่วมรับตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎร ตามเท่าถึงวันนี้ ซึ่งแม้บางท่านจะเป็นเพียงชั่วเวลาอันน้อยก็ตาม ข้าพเจ้าก็ขอกล่าวจากความรู้สึกอันจริงใจว่า ทุกท่านได้มีความสนใจและเข้าใจกับซึ่งในระบบการปกครองประชาธิปไตยปรกติเช่นนี้เป็นอย่างดี จะเห็นได้เป็นองค์พะยานจากกิจการต่าง ๆ ที่ท่านได้ปฏิบัติไปในสภาฯ นี้ก็ดี ในหน้าที่กรรมการต่าง ๆ ก็ดี หรือในการติดต่อติดต่อใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายบริหารของรัฐบาลก็ดี ท่านผู้มีเกียรติได้ใช้เอาฉบับปฏิญญาของท่านแต่ละคนอ่านวญประโยชน์ให้เกิดขึ้นโดยทันตาเห็น เป็นอันมาก และที่นับว่าสำคัญที่สุดก็ว่าได้แก่การสร้างประโยชน์ให้เกิดร่วมกันทั้งรัฐและราษฎร โดยวิธีรัฐไม่ขาด แต่ราษฎรก็ไม่เสีย ราษฎรได้รับผลจากการปฏิบัติของท่านโดยเต็มเม็ดเต็มหน่วย สิ่งใดที่ท่านท่านเห็นว่าแม้รัฐบาลตกลงไปจะเกิดประโยชน์ขึ้นแก่ชาติเป็นสรวรรวมแล้วไซ้ ท่านก็ไม่ยอมทอดทิ้งที่จะเข้าร่วมแรงร่วมมือกันเป็นสมานฉันท์ พิจารณาดำเนินการให้กิจการนั้น ๆ ลุล่วงไปด้วยดี อาทิเช่น รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าควยนามประเทศ พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี เป็นต้น อนึ่งในส่วนทางราษฎรนั้นแล้ว ท่านผู้มีเกียรติก็ได้ใช้วิธีระอุตสหะอันแรงกล้าที่จะอ่านวญประโยชน์ให้ราษฎรได้รับเต็มสิทธิ ท่านได้พยายามทุกทางที่จะโต้เถียงคัดค้านต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล เพื่อให้การนั้นสำเร็จดังประสงค์ ยกอุทาหรณ์เช่น พระราชบัญญัติสัทธิพาทนะ เป็นต้นว่า ซึ่งในการอธิบายตามระเบียบวาระก็ดี ตลอดจนการติดต่อขอรับรองในทางปฏิบัติประนอมกับทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารก็ดี ท่านได้ใช้ความพยายามโต้แย้งด้วยเหตุผลจนสพความพอใจกันด้วยดีทุกฝ่าย ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ยอมเสียสละความสุขส่วนตนมิเห็นแก่ความเห็นจเหม้อยทั้งปวง ตรากตรำทำงานของชาติและของราษฎรจนสำเร็จจะไปครบหน้าที่ทุกประการ นับเป็นการส่งเสริมระบอบนี้ให้มั่นคงยิ่งขึ้น ประเทศชาติได้สมาชิกผู้แทนราษฎรที่ตั้งใจมาเพื่องานจริง ๆ เหมือนดังท่านผู้มีเกียรติคุณนี้ ก็นับเป็นบุญกุศล

ของประเทศชาตินั้นที่จะประคองฐานะของประชาธิปไตยไว้ให้ยืนยงคงทนอยู่ได้ครบถ้วนทั่วหน้า
 ก่อนจะจากไป ข้าพเจ้าขอขอบความเข้าใจกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติไว้สัก
 เล็กน้อย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาลนั้น จะพยายามดำเนินการทุกทางให้บังเกิด
 ผลดีแก่พี่น้องชาวไทยยิ่งขึ้นเสมอ ข้าพเจ้าทราบดีว่าการบริหารงานของเราที่มีได้เกิดผล
 เพิ่มเม็ดเพิ่มหน่วยถึงราษฎรในพื้นที่นั้น ก็เพราะเหตุที่เรายังรำลึกถึงการครองชีพของ
 ราษฎรในส่วนรวมให้ทั่วถึงน้อยเกินไป จะขอยกตัวอย่างที่แลเห็นกันได้ง่าย ๆ เช่น
 ประเทศของเรานั้นมีชื่อเสียงมานานว่าเป็นประเทศที่มีไม้ดี สิ้นค้าไม้เป็นสินค้าออกที่
 อำนวยวิภคผลแก่ประเทศชาติอย่างงดงามมาตลอดกาล แต่ราษฎรของเราสิไม่มีไม้ใช้
 ต้องไปใช้แปกและไม้ไผ่มาทำเรือนอาศัย ซึ่งถ้าชาวต่างประเทศมาได้เห็นและคิด ก็
 ขบขันหาหน่อยไม่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่รัฐบาลนี้ควรปรับปรุงให้เกิดผลดีขึ้นในกรณีขณะนี้
 ก็คือ จะจัดงานแยกกันออกเป็น ๒ แผนก แผนกหนึ่งจะให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารดำเนินการ
 ตามหน้าที่จนสำเร็จจุดลงไปเป็นผลดีแก่ราษฎรตามวิธีการแห่งรัฐ อีกแผนกหนึ่งจะให้
 หน่วยราชการต่าง ๆ ดำเนินการโดยพึงประโยชน์ให้บังเกิดแก่ราษฎรทั่วกันโดยตรงขึ้น
 พุ่งง่าย ๆ ก็ว่า ให้ราษฎรได้สัมผัสแห่งวิภคผลจากทรัพย์สินของชาติทั้งค้ำทั้งปลายทั่วกัน
 อาทิเช่น เมืองเรามีไม้เป็นทรัพย์สินของประเทศ กรมป่าไม้ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ ก็ทำหน้าที่ใน
 การควบคุมและให้สัมปทานแก่ราษฎร ผู้ถืออาชีพนี้ เป็นผู้จัดทำตามกฎหมายแผนกหนึ่ง และ
 ให้ดำเนินการความคิดจัดหาไม้ขึ้นมาจำหน่ายโดยยอมเยาว์เบาราคา ให้ราษฎรทั่วไปมีโอกาส
 ได้ซื้อหาปลูกสร้างบ้านเรือนของตนโดยทั่วกันได้ ดังนี้เป็นตัวอย่าง หน่วยราชการอื่นๆ
 ก็คงปฏิบัติคู่จเกี่ยวข้องกัน ข้าพเจ้ามีหวังเป็นอย่างมากว่านโยบายของรัฐบาลเท่าที่ได้แถลง
 ไว้แก่สภาผู้แทนราษฎรนี้จะสามารถปลูกฝังการครองชีพอย่างดีและมั่นคงขึ้นแก่ประชาชน
 ในเวลาอันไม่ช้านัก ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยของรัฐบาลในมีปัจจุบันนี้ ซามซึ่งถึงความ
 สำคัญดังกล่าวนี้ และได้ข้มักเข้มน้ในงานจริงจังอย่างน่าชมเชย ทำกันด้วยความหวังดีต่อ
 ประชากรราษฎรดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้าก็มั่นใจยิ่งขึ้นว่าจะเป็ผลสำเร็จแน่ที่เกี่ยว และเมื่อรัฐ-
 บาลกับประชาชนตลอดจนถึงท่านผู้มีเกียรติในที่นี้ ได้ร่วมแรงร่วมใจกันบูรณะประเทศชาติ
 ของเรา จนให้ราษฎรมีอาชีพดีขึ้นดังนี้แล้ว ก็นับว่าเรามาเพ็ญกรณีของเราสำเร็จ ประ-
 เทศชาติได้บรรลุถึงอุดมคติอันเป็นยอดแห่งความปรารถนาของชาวไทยทั้งหมด

ในจำนวนพระราชนิพนธ์ที่สภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย
 ในสมัยประชุมสามัญครั้งนี้ไปแล้ว รวมหลายสิบฉบับ ซึ่งล้วนเป็นพระราชนิพนธ์อันจะอำนวย
 ผลดีแก่ประชาชนทั่วกันนั้น หวังว่างานเหล่านี้สภาผู้แทนราษฎรของเราคงจะได้รับความ
 ขอบคอบจากพี่น้องชาวไทยอย่างยุติธรรมยิ่งที่เกี่ยว แต่ในจำนวนเหล่านี้มีพระราชนิพนธ์
 อยู่ฉบับหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรู้อาขึ้นในหมู่ประชาชนบางส่วน คือพระราชนิพนธ์เงินเดือน

และคำพาหนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แกะไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๒ พระราช
บัญญัตินี้ทำให้เกิดเสียงลือลือทั่วไปในเชิงอุทิศเสมือนว่าช่วยเหตุผลคดีโคสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร จึงเกิดมั่วค่าเนนการขึ้นเงินเคื่อนกัน ทั้งนี้จทำให้ชื่อเสียงของสภาผู้แทนราษฎร
มั่วหมองไปได้ ขอนี้ข้าพเจ้าใครจะรับอาสาชี้แจงขจัดความเข้าใจผิดเหล่านั้นเสีย เพื่อ
ให้ท่านได้เข้าใจจงไม่บ้าง ความจริงการที่เราตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น เราทำกัน
ด้วยความเห็นร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับรัฐบาล หากได้เป็นการค้าริขึ้นจากฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะไม่ ที่ข้าพเจ้าและทางรัฐบาลมีความเห็นพ้องด้วยกับการ เปลี่ยนอัตรา
เงินเคื่อนและคำพาหนะของสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ หากใช้เพียงแต่เพียงเงินในแง่ที่จะให้สภาผู้แทนราษฎร
ได้เพิ่มอย่างเดียวกันนั้นมิได้ ข้าพเจ้าพิจารณาในแง่การปกครองระบอบประชาธิปไตย
ของเรายิ่งกว่าอื่น ทั้งนี้เพราะเหตุว่าการที่สภาผู้แทนราษฎรจะเป็นที่นิยมชมชอบของมวล
ชนทั่วไปได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลราษฎรโดย
เต็มที่ ข้าพเจ้าเห็นว่าเงินเคื่อนและคำพาหนะเท่าที่ได้รับอยู่เดิมนั้น เป็นจำนวนน้อยกว่า
ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนานาประเทศหลักประชาธิปไตยเขาได้รับกัน รู้สึกว่าไม่เพียงพอ
ที่จะใช้เป็นค่าสวดสองคุณแลทุกข์สุขของราษฎรให้ทั่วถึงได้ ข้าพเจ้าเคยได้ค้นคว้าพบกับท่าน
สภาผู้แทนราษฎร และได้สนทนาปราศรัยกันหลายคน ข้าพเจ้าได้สอบถามถึงความเป็นไปในท้อง
ถิ่นตามจังหวัดต่าง ๆ สภาผู้แทนราษฎรหลายคนตอบว่าไม่ได้ไม่ทั่วถึง ก็วิธีดำเนินงานของ
รัฐบาลในปรคัยนั้นนั้น ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้หลายหนแล้วว่าต้องการฟื้นฟูการครองชีพของ
ราษฎรให้ดีขึ้น แต่การที่รัฐบาลจะปฏิบัติให้เป็นผลสมปรารถนาย่อมต้องอาศัยความรู้เห็น
จากบรรดาผู้แทนของราษฎรในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ นอกจากที่จะสอบถามทาง
ข้าหลวงประจำจังหวัด นายอำเภอ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอื่น ๆ แล้ว ก็เห็นว่ามีความ
ที่จะได้ความรู้ให้ราบซึ่งใดก็ให้ผู้แทนราษฎรทางหนึ่ง ฉะนั้น การที่ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยใน
การ เปลี่ยนอัตราเงินเคื่อนและคำพาหนะของสภาผู้แทนราษฎรให้สูงขึ้นครั้งนี้ ก็ด้วยความมุ่งหวัง
ในอันที่จะขอให้สภาผู้แทนราษฎรทั้งปวงรับภาระช่วยชาติในทางนี้ คือ ให้ไปดูแลทุกข์สุขของ
ราษฎร แล้วมาแจ้งแก่รัฐบาลเพื่อได้แก้ไขหลักการและวิธีการขึ้นให้เหมาะสม ถูกกับสถานะ
การจริง ๆ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้ประสานงานกับรัฐบาลด้วยวิธีนี้แล้ว ก็ยอมนำมาซึ่ง
ความวัฒนาถาวรสู่พี่น้องชาวไทยโดยทั่วกัน ข้าพเจ้าพูดมาโดยสังเขปเพื่อให้เห็นว่าที่เรา
ทำกันนั้น เป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยโดยตรงทั้งสิ้น ผู้ใคร่การปกครองระบอบ
นี้แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะเล็งเห็นน้ำใจข้าพเจ้า และเห็นพ้องด้วยกับข้าพเจ้าว่าการ เปลี่ยน
อัตราเงินเคื่อนและคำพาหนะของสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ หากใช้เป็นการบำรุงสุขของสภาผู้แทนราษฎร
โดยเฉพาะมิได้ ทรงข้าม ที่แท้เป็นทางที่จะเพิ่มพูนการบำรุงความสุขสำราญในการ
ครองชีพของประชาชนพี่น้องชาวไทยโดยทั่วกันนั้นเอง อย่างไรก็ตาม ถ้าต่อไปเมืองหน้า

บ้านเมืองของเราประสพฐานะคับขันขึ้นในทางการเงิน ข้าพเจ้าก็พร้อมที่จะเสนอความคิดเห็นของข้าพเจ้า ให้ลดเงินเคื่อนและค่าพาหนะผู้แทนราษฎรลงไปตามส่วนให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ ที่ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนี้ก็โดยที่ได้พบกับท่านผู้มีเกียรติหลายคนซึ่งต่างเสนอความคิดเห็นไว้เช่นนั้น ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงหวังว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายคงจะปลดเปลื้องความหนักใจออกได้บ้าง มีพักต้องกังวลต่อข้อกล่าวหาอันไม่เป็นมงคลในเรื่องเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเคื่อนและค่าพาหนะของผู้แทนราษฎร อีกต่อไป

อนึ่ง ยุคนี้เป็นยุคระส่ำระสายของโลก สถานะคับขันได้เข้าประสพสู่ประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วไปทั้งพิภพ เนื่องจากสงครามในยุโรปอันกำลังพลวันอยู่ ประเทศไทยได้ประกาศตนเป็นกลาง และรักษาความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด โดยความเป็นตามนโยบายที่ได้แถลงไว้แก่สภานี้ว่าจะรักษาไมตรีอันดีสม่ำเสมอทั่วกันทุกประเทศ รัฐบาลจึงมีหวังเป็นอย่างมากว่าจะรักษาสถานะสงบสุขตั้งที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ให้ยืนยงคงทนไปได้อย่างนานที่สุด ด้วยอาศัยความร่วมมือจากท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายดังกล่าวแล้ว ความสำเร็จในการมุ่งหวังความสงบสุขแก่พี่น้องชาวไทยเป็นยอดปรารถนานี้ก็ได้อำนาจสำเร็จลงแล้วด้วยดี ด้วยความเห็นใจและเห็นชอบในนโยบายนี้ รัฐบาลคู่สงคราม มี อังกฤษ ฝรั่งเศส กับเยอรมัน ต่างได้มีหนังสือยืนยันมาอย่างครบถ้วนว่าจะเคารพความเป็นกลางของประเทศไทยอย่างบริบูรณ์ทั่วกัน นับเป็นสุกนิมิตรอันดีในตอนต้นของชาติไทยเราอย่างยิ่ง ซึ่งไม่เคยมีมาเลยในประวัติศาสตร์ นี่ก็นับว่าระบอบการปกครองของเราปัจจุบันนี้ ได้อำนวยประโยชน์ให้เกิดแก่ชาติของเราทันตาเห็นทีเดียว

ในระหว่างสมัยปิดประชุม ท่านผู้มีเกียรติจะกลับคืนจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาของท่าน ขอได้ระลึกความที่ข้าพเจ้ากล่าวปราศรัยกับท่านนี้ และถ้ามีโอกาสก็ขอได้โปรดนำไปชี้แจงให้ราษฎรในจังหวัดของท่านให้ได้รับความรู้ในทางปฏิบัติตนและการครองชีพตามควรแก่อัตตภาพในยามคับขันของโลกครั้งนี้ด้วย

ในที่สุด ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณท่านประธานสภา ฯ ท่านรองประธานฯ กับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายอีกวาระหนึ่ง และขออำนวยการให้ท่านจงประสพแต่ความสุขทุกอิริยาบถ แคล้วคลาดสรรพภัยพิบัติอุปัทวันตรายทั้งปวง เดินทางด้วยความสวัสดิ์ไปจนถึงภูมิลำเนาของท่าน และกลับมาพบกันในสมัยหน้าด้วยความชุ่มชื่นรื่นเริงใจ จงทั่วกันทุกคน

ครั้นแล้วประธานสภา ฯ ได้กล่าวท่อนว่า

ท่านนายกรัฐมนตรี

ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งในถ้อยคำซึ่งท่านแสดงมาในวันนี้ แสดงให้เห็นว่าทางรัฐบาลและทางสภาผู้แทนราษฎร

ได้ทำงานติดต่อกันอย่างใกล้ชิด จนถึงกับทางรัฐบาลเห็นความลำบากของการทำงานทางสภา ฯ เห็นความลำบากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกิจที่จะต้องทำตามหน้าที่และในกิจส่วนตัวสมาชิก สมาชิกมีหน้าที่ติดต่อกับราษฎรและได้ทำการในหน้าที่นี้เป็นอย่างดีตลอดมาด้วยความยากความลำบากเป็นอันมาก เพราะเหตุประการหนึ่งราษฎรกับเจ้าหน้าที่มักมีความเห็นไม่ตรงกัน ประการที่สองมักไม่เข้าใจกัน เช่นนี้จะหวังให้ทางฝ่ายต่างเห็นใจซึ่งกันและกันอย่างไรได้ เมื่อมีผู้แทนราษฎรขึ้นมา ราษฎรจึงได้เข้าหาขอความเห็นและความคิดความเข้าใจจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะที่เป็นกันเอง เรื่องนี้เป็นภาระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นด้วยความจำเป็น นอกจากนี้สมาชิกยังมีหน้าที่ชี้แจงถึงการทำงานที่ได้ทำไปในสภา ฯ รวมถึงการชี้แจงถึงนโยบายของรัฐบาลให้ทราบด้วย เพื่อจะรักษาความเป็นกันเองของราษฎร สมาชิกสภา ฯ จึงจำเป็นต้องทำกิจการในทางที่จะให้ราษฎรเห็นใจอยู่เสมอ กิจการของสมาชิกสภา ฯ และทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจึงต้องเดินคนละแฉ่งและคนละทาง แต่ก็สามารถจะเข้าใจกันได้ ดังที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้แสดงให้ท่านทั้งหลายฟังในวันนี้ ซึ่งข้าพเจ้าในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรู้สึกเป็นที่จับใจยิ่งนัก เหตุที่ต้องทำการตามหน้าที่ก็ด้วยความประสงค์อย่างเดียว เพื่อชาติและบ้านเมือง และเพื่อความเจริญทั่ว ๆ ไปที่จะให้มาเข้าใจในทางเดียวกัน แต่ในเบื้องต้นยอมเป็นไปไม่ได้ เพราะเหตุว่าทางที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเดินทางหนึ่ง ทางรัฐบาลต้องเดินทางหนึ่ง เป็นต้นว่าคำวันนี้ก็ได้มีการทุมเถียงได้มีการอภิปรายอย่างเต็มที่มาจนถึงเวลา ๑๕ นาฬิกาเกือบครึ่งแล้ว ซึ่งท่านทั้งหลายก็หัวขำกันทุกคน แต่ก็จำเป็นที่จะต้องทำงานตามหน้าที่เพื่อจะให้เห็นว่าฝ่ายสมาชิกได้รักษานโยบายของราษฎร และเพื่อจะให้เห็นว่าได้ทำหน้าที่แทนปวงชนชาวไทย แม้ถึงว่าจะเห็นใจฝ่ายรัฐบาลในการที่ได้ทำมาแล้วอย่างดีสักเพียงไรก็ตาม แต่เมื่อมีทางที่จะทำให้รัฐบาลกับราษฎรได้มีความเห็นร่วมกัน มีความเข้าใจตรงกันแล้ว สมาชิกได้กระทำทุกทาง เช่นในเรื่องพระราชนิพนธ์สัตวพาหนะก็ดี เรื่องพระราชนิพนธ์รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ดี และร่างพระราชนิพนธ์อื่นก็ดี ที่ได้ผ่านมาแล้วในสภา ฯ ด้วยดีนั้น ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายสมาชิกได้ทำหน้าที่อย่างดีทั้งสองฝ่าย ดังที่ท่านนายกรัฐมนตรีกล่าวแสดงว่าท่านได้เข้าใจถึงกิจการของสมาชิก ความลำบากของสมาชิก ตลอดถึงการผิดเคื่องในการใช้จ่ายเพื่อทำการตามหน้าที่ ถ้อยคำของท่านที่กล่าวในคำวันนี้ นอกจากจะเป็นการแสดงน้ำใจอันดีแล้ว ยังได้กรุณาให้ความสนับสนุนที่จะให้สมาชิกทำการในทางนี้ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังเปิดโอกาสให้มาเรียนถึงการ เป็นไปด้วยตนเองเมื่อมีโอกาสนั้น ข้าพเจ้าขอชวนท่านสมาชิกทุกคนขอคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย ข้าพเจ้าขอเรียนถึงความจริงใจว่า การงานทั้งหลายในสมัยประชุมนี้ที่เป็นมาด้วยดี เพราะเหตุว่ารัฐบาลได้บริหารราชการ

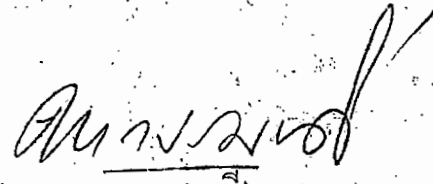
แผนดินมาด้วยดี เป็นไปในทางที่คนไทยปรารถนาจะได้จะถึง เป็นต้นเช่น พระราชบัญญัติงบประมาณ รัฐบาลได้ให้รายละเอียดมากที่สุดจนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีหน้าที่พิจารณางบประมาณ พิจารณาในเบื้องต้นได้สะดวก และกรรมการธิการของสภาฯ ได้มีโอกาสเขียนรายงานยาวที่สุดซึ่งข้าพเจ้าไม่เคยเห็นในชีวิต นอกจากจะยาวแล้วยังทำได้เร็วและทำได้ละเอียด ข้าพเจ้าคิดว่าอีก ๕ ปีถึงค่อยทำละเอียดอีกก็เห็นจะได้ นอกจากการทำงานในทางกฎหมายแล้ว รัฐบาลยังได้ดำเนินนโยบายไปในทางที่คนไทยปรารถนาอีกหลายอย่าง เช่นประกาศความเป็นกลางของประเทศไทย

ตามที่ว่าท่านมีความจำเป็นและไม่สามารถมาประชุมสภาฯ นั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่าสมาชิกทางระลึกลงถึงท่านเสมอ และรู้สึกว่าคุณผู้ไว้ใจไปคนหนึ่ง แต่เมื่อทราบว่าท่านมีความจำเป็นไม่มีโอกาสที่จะมาได้ เป็นอันหมดโอกาสแก้ไข แต่อย่างไรก็ดีเมื่อท่านได้เปิดโอกาสแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้พบปะกับท่านอาทิตย์ละครั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้ละโอกาสอันนี้ ได้พยายามไปจนถึงที่สุด

ตามที่ท่านได้กล่าวถึงตัวข้าพเจ้าและรองประธานสภาฯ ในส่วนการทำงานของสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่าน แต่ทั้งนี้ก็อาศัยท่านสมาชิกสภาฯ ทั้งหลายได้ช่วยเหลือระวังให้การ เป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบแบบแผนซึ่งข้าพเจ้าขอถือโอกาสขอบคุณท่านทั้งหลายในที่นี้ด้วย

ในที่สุดในามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าขออำนาจพรให้ท่านนายกรัฐมนตรีพร้อมทั้งคณะรัฐมนตรีจงมีความสุขสมบูรณ์ เพื่อจะได้มีกำลังกาย กำลังปัญญา ทำการงานให้แก่ชาติบ้านเมืองอย่างเข้มแข็งดังที่ได้ทำมาแล้วตลอดไป

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๒๐ นาฬิกา

(หลวงคหกรรรมค)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร